

Gebruik van de korte versie van de Illness Perception Questionnaire (IPQ-K) in de arbeidsdeskundige praktijk

Algemeen

De ideeën die een werkende met een chronische ziekte en zijn of haar naaste hebben over de ziekte hebben invloed op de manier waarop zij in het dagelijks leven met de ziekte omgaan [1–3]. Het in kaart brengen van deze ziektepercepties geeft informatie die richtinggevend kan zijn voor de begeleiding. Door eventuele inadequate ziektepercepties van werkenden en naasten te identificeren kan je hierop interveniëren bij het re-integratieproces.

De IPQ-K

Ziektepercepties kunnen worden gemeten met de gevalideerde IPQ-K vragenlijst. De originele vragenlijst bestaat uit acht schaalvragen en één open vraag [4]. Voor gebruik in het kader van arbeidsre-integratie is één schaalvraag toegevoegd specifiek gericht op werk. Met behulp van de vragenlijst kan snel inzicht worden verkregen in de richting en sterkte van de aanwezige ziektepercepties. Het invullen duurt ongeveer 4 minuten. Het is belangrijk om vervolgens in gesprek te gaan over hoge of lage scores die kunnen wijzen op inadequate ziektepercepties (zie de informatie onder het kopje *interpretatie*).

De IPQ-K kan bij uiteenlopende chronische klachten en/of aandoeningen worden ingezet. Werkenden kunnen de originele vragenlijst invullen. Er is ook een versie beschikbaar voor naasten (naastenversie). Bij deze versie zijn twee extra schaalvragen toegevoegd over de bezorgdheid en het begrip van de naaste. De vragenlijsten kunnen zowel ter plekke als thuis worden ingevuld.

Afname

Benodigheden

Geprinte vragenlijst en pen. Let op: Indien gewenst kan in de vragenlijst de term 'ziekte' worden vervangen door de specifieke ziekte of klacht die de werkende heeft.

Instructie

Geef de volgende instructie aan de werkende: *'Ik wil u vragen deze vragenlijst in te vullen. Hierin kunt u aangeven hoe u zelf denkt over uw ziekte en klachten. Bij de eerste negen vragen kunt u de vraag beantwoorden door een getal te omcirkelen. Lees de vraag aandachtig en kijk goed naar de antwoorden voordat u een getal omcirkelt. Een antwoord is niet goed of fout. Het gaat om hoe u zelf uw ziekte en klachten ervaart.'*

Als een naaste aanwezig is laat je hem of haar de naastenversie van de vragenlijst invullen. Als de naaste niet aanwezig is, geef je de IPQ-K naastenversie aan de werkende mee om thuis in te vullen.

Interpretatie

Algemeen

De scores geven inzicht in de sterkte en richting van de aanwezige ziektepercepties. De interpretatie vindt plaats op basis van de afzonderlijke items, er kan geen somscore berekend worden.

Meten van veranderingen

De IPQ-K kan ook worden ingezet om te evalueren of ziektepercepties zijn veranderd, bijvoorbeeld na een interventie. Voor dit doeleinde kan de IPQ-K na een bepaalde periode of interventie opnieuw door de werkende en/of naaste worden ingevuld. Een verandering in ziektepercepties kan worden beoordeeld door de oude en nieuwe scores op de afzonderlijke items te vergelijken.

Beperkingen en gebruik van de verkregen informatie

De scores op de items geven weinig inzicht in de specifieke inhoud en adequaatheid van aanwezige ziektepercepties. Er wordt bijvoorbeeld alleen duidelijk óf iemand veel consequenties ervaart van de ziekte, niet wélke consequenties iemand ervaart. Daarom kan je het beste in een gesprek dieper ingaan op hoge of lage scores die kunnen wijzen op inadequate ziektepercepties.

Referenties

- 1 Broadbent E. Illness Perceptions and Health: Innovations and Clinical Applications. *Soc Personal Psychol Compass* Published Online First: 2010. doi:10.1111/j.1751-9004.2010.00260.x
- 2 Leventhal H, Phillips LA, Burns E. The Common-Sense Model of Self-Regulation (CSM): a dynamic framework for understanding illness self-management. *J Behav Med* Published Online First: 2016. doi:10.1007/s10865-016-9782-2
- 3 Benyamini Y, Medalion B, Garfinkel D. Patient and spouse perceptions of the patient's heart disease and their associations with received and provided social support and undermining. *Psychol Heal* Published Online First: 2007. doi:10.1080/14768320601070639
- 4 de Raaij EJ, Schröder C, Maissan FJ, *et al.* Cross-cultural adaptation and measurement properties of the Brief Illness Perception Questionnaire-Dutch Language Version. *Man Ther* 2012;**17**:330–5. doi:10.1016/j.math.2012.03.001